Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asia: **U 3/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi verkkosisältöpalvelujen rajat ylittävän siirrettävyyden varmistamisesta sisämarkkinoilla (siirrettävyysasetus)**

Viite: **Lausuntopyyntö 18.2.2016**

Satu ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

Satu ry kannattaa Euroopan komission strategiaa edistää digitaalista sisämarkkinaa. Strategia on Suomen talouden kilpailukyvyn kannalta merkittävä ja voi toteutuessaan luoda kasvua sekä kansallisille että kansainvälistyville yrityksille. Suomessa toimii etenkin media-alalla runsas määrä pk-yrityksiä, jotka tarjoavat sisältöjä pääsiallisesti Suomen kansalaisille. Strategiassa on tärkeätä turvata myös kansallisten yritysten toimintaedellytykset digitaalisessa sisämarkkinassa ja varmistaa, että Suomen media- ja sisältöala olisi elinvoimainen myös tulevaisuudessa.

Mielestämme digitaalista markkinaa on kehitettävä sekä kansallisella että EU-tasolla. On kuitenkin varottava, etteivät komission esittämät tavoitteet uhkaa kansallisten toimijoiden toimintaedellytyksiä ja mahdollisuuksia kehittää liiketoimintaansa sekä uusia digitaalisia tuotteita ja palveluita omalle kotimarkkinalleen. Komissio ei voi velvoittaa yrityksiä laajentamaan toimintaansa oman markkinansa ulkopuolelle esimerkiksi kieltämällä audiovisuaalisten sisältöjen maakohtaiset rajoitukset, jotka kuitenkin ovat välttämättömiä sisältöjen rahoittamisen turvaamiseksi. AV-sisältöjen kauppa perustuu siihen, että sisällöt myydään suoraan tai myyntiyhtiöiden kautta yleensä maantieteellisesti rajatuille territorioille. Yhtä lailla tuotantoyhtiötä ei voida velvoittaa hankkimaan tekijöiltä koko Euroopan laajuisia oikeuksia, mikäli sisältö on tarkoitettu vain Suomen markkinoille.

Digitaalisten sisältöjen saannin parantaminen

EU:n komission strategian mukaan komission tavoite on edistää sisältöjen saatavuutta esimerkiksi mahdollistamalla laillisesti hankittujen sisältöjen saatavuus kuluttajien oleskellessa muissa unionin jäsenmaissa. Euroopan komissio julkaisi 9 joulukuuta 2015 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi verkkosisältöpalvelujen rajat ylittävän siirrettävyyden varmistamisesta sisämarkkinoilla.

Satu ry pitää komission ehdotusta hyvänä tapana mahdollistaa kuluttajien suosikkipalvelujen käytettävyys myös oman maan rajojen ulkopuolella. Mielestämme hyvään palvelukokemukseen kuuluu se, että kuluttaja voi käyttää tilaamiaan palvelujaan myös työ- ja lomamatkoillaan. On kuitenkin tärkeätä huolehtia siitä, ettei suoraan sovellettava asetus aseta pienillä markkinoilla ja kielialueilla toimiville palveluntarjoajille kohtuuttomia vaatimuksia asetuksen noudattamiseksi. Asetuksen toimeenpano tulee vaatimaan investointeja sekä palvelun teknisiin ratkaisuihin että käyttäjien kanssa solmittaviin sopimuksiin, jolloin tälle siirtymäkaudelle on annettava riittävästi aikaa.

SATU ry | Fabianinkatu 4 B 14 | 00130 Helsinki Finland | Puh 010 219 6880 | Email: satu@satu.fi

Asetusehdotus

Asetuksen artiklan 2(d) mukaan sisältöjen siirrettävyys on mahdollistettava kuluttajan tilapäisesti oleskellessa ulkomailla (”temporary present”). Määritelmä tulisi selkiyttää. Asetuksen tavoite on mahdollistaa sisältöjen siirrettävyys tilapäisesti työ- tai lomamatkan ajaksi, eikä sen tarkoitus ole luoda takaporttia maakohtaisten rajoituksen kieltämiseksi. Määritelmään voisi mielestämme lisätä seuraavan alleviivatun tekstin:
”temporary present means a presence of a subscriber in a Member State other than the Member State of residence for a short and limited time period”.

Samalla ehdotamme, että asetuksen käsitettä “habitual residence” määriteltäisiin, jotta ei tule epäselvyyksiä kuluttajan kotimaasta. Ehdotamme, että asetukseen lisätään johdantokappale, jossa määritellään, että kotipaikka on se, jossa kuluttaja asuu ja johon yleensä palaa käytyään ulkomailla. Kotipaikan varmistamiseksi voi käyttää käyttäjän osoitetietoja, IP-osoitetta, pankkitunnisteita tai luottokorttitietoja.

Asetuksen tärkein kohta on artiklan 4 ehdottama ”legal fiction”, jossa palvelun kuluttajan katsotaan myös työ- ja lomamatkallaan käyttävän palvelua kotimaassaan, eli palvelun rekisteröitymisen tai tilaamisen alkuperämaassa. Tämä legal fiction-käsite on erittäin tärkeä etenkin tekijänoikeuksien hankinnan kannalta, koska se rajaa oikeushankinnan edelleen siihen maahan, jossa palvelua tarjotaan ja tilataan. Siten tuotantoyhtiö ja palveluntarjoaja ei joudu korvaamaan oikeudenhaltijoille sitä, että sisältöä kulutetaan myös maan rajojen ulkopuolella.

Artiklassa 5 säädettäisiin, että asetuksen kanssa ristiriidassa olevat sopimusehdot ovat pätemättömät.
On huomattava, että av-sisältöjen oikeuksiin liittyvät sopimukset saattavat muodostaa hyvinkin pitkiä ketjuja alkuperäisiltä tekijöiltä tuotantoyhtiöiden, levittäjien ja muiden yritysten kautta palveluntarjoajalle. Nämä ketjut voivat ulottua myös EU:n ulkopuolelle.

Lopuksi Satu ry esittää, että asetuksessa ehdotettu 6 kuukauden siirtymäaika pidennetään 12 kuukauteen.

Suomen audiovisuaalisen alan tuottajat SATU ry

Stiina Laakso,
Toiminnanjohtaja

Suomen audiovisuaalisen alan tuottajat - SATU ry on audiovisuaalista sisältöä tuottavien yritysten valtakunnallinen edunvalvontajärjestö. SATU ry:n tavoitteena on nostaa audiovisuaalinen sisältötuotanto merkittävien toimialojen joukkoon Suomessa ja olla tärkeä neuvottelukumppani sekä av-alan yhdistäjä.

SATU ry | Fabianinkatu 4 B 14 | 00130 Helsinki Finland | Puh 010 219 6880 | Email: satu@satu.fi